GEHEIM

Onderwerp: Voorbereidingen van Indonesië
voor invasie in Nieuw-Guinea.
16-5-55

Heer Chef Kabinet,

INGEDAAN BIJ: Verb. 1-6-55
h. M30.

Naar aanleiding van Uw vraag gesteld op het Persoverzicht van 13 dezer bij het bericht uit de Nieuwe Haagse Courant onder het hoofd "Indonesië bereidt invasie voor" of uit onze berichtgeving uit Nieuw-Guinea iets blijkt van al deze alarmerende voorbereidingen, moge het volgende worden opgemerkt.

Na de verwerping van de resolutie inzake Nieuw-Guinea in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties blijkt uit tal van berichten inderdaad van een zeer verhoogde activiteit van Indonesië met betrekking tot de pogingen tot inlijving van "West-Irian" bij zijn gebied.

Gedeeltelijk zijn deze voorbereidende maatregelen mede te verklaren door de verhoogde activiteit van de Darul Islam in de Molukken, doch het is in het geheel niet onmogelijk, dat deze activiteit als camouflage moet dienen voor troepenverplaatsingen in de richting van Oost Indonesië, die inderdaad te denken geven en nauwkeurige observatie behoeven.

Een verklaring voor het in staat van oorlog verklaren van het gebied der Aroe- en Kei-eilanden, waar nimmer van enige Darul-Islam of R.M.S.-activiteit sprake was, is tot heden toe nog steeds niet gegeven kunnen worden.

Hieronder mogen nog een aantal berichten worden vermeld, die alle wijzen op een versterking der Indonesische militaire macht in Oost-Indonesië.

Bulletin Indonesië No.67 van 19 Maart jl. bericht "verhoogde activiteiten in de havens, veroorzaakt door troepenverplaatsingen, alsmede de logistiek, die alle in de richting van Oost-Indonesië wijzen" en welke "veelal worden gecamoufleerd door berichten, die spreken van een voorbereiding voor een invasie op Ned.Nieuw-Guinea. Een Molukse zegsman verklaarde zelfs aan de pers, dat Indonesië zich voorbereidt 20 bataljons - 20.000 soldaten - te concentreren op de eilanden rondom Nieuw-Guinea".

De juistheid van dit laatste bericht moet echter wel in twijfel getrokken worden gezien de vele moeilijkheden, waarmede de Indonesië te kampen heeft. Zo is de opstand in Atjeh nog steeds niet bedwongen, terwijl de veiligheid in West-Java en op Celebes als gevolg van bende-activiteit nog alles te wensen over laat.

Een ander bericht uit het zelfde hierboven genoemde bulletin vermeldt: "Per K.P.M.-boot is op 2 Maart j.l. een landingsteam van 83 man K.K.O.-troepen onder commando van Lt.Koesnaniwoto van Soerabaia naar Ambon verscheept met medeneming van 2 ton goederen, zijnde uitrusting en bewapening".

Dat ernstig gestreefd wordt naar herstel van oude en nieuwe vliegvelden in Oost-Indonesië is eveneens juist. In die richting wijst ook het bericht voorkomende in Bulletin Indonesië No.71 van 7 mei jl. van de volgende inhoud: "Het vliegveld Doka Barat op de Aroe-eilanden en het vliegveld op Salaru (zuidelijk deel) is gereed gekomen.*) Dit blijkt uit vluchten met Dakota's op 27 en 28 Maart j.l., die

- van -

Den Heer Minister ter kennisneming aangeboden, met voorstel afschrift van deze notitie (en van de daarin aangehaalde twee nota's) te zenden aan
Heer Min. Pres.
" Vice-M.P.
" Min. van Buit. Zaken
" Staatssecr. van Marine
Kabinet, R 16/5.
16/5/55

OPGEBORGEN IN DOSSIER G 11691

*) In Bulletin Ind. no 73 van 7 mei jl. wordt tevens gerapporteerd de ingebruikneming van het vliegveld Langgur op de Kei-eilanden.

Kenmerk: Minvor Bureau antecedentenonderzoek geheim.
© NA, archief Minkol., dossierarchief ministerie van Koloniën en opvolgers 1945-110479
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/NederlandsIndonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/18964

van het vliegveld Laha (Ambon) naar bovengenoemde vliegvelden zijn gemaakt".

Omtrent de oprichting van "bevrijdingslegers voor West-Irian" op verschillende plaatsen in Indonesië is reeds uitvoerig gerapporteerd bij nota van 16-3-1955. Een pas ontvangen bericht van de Hoge Commissaris te Djakarta vermeldt nog de oprichting te Makassar van een corps "Tjadangan Irian" (Irian reserve corps) bestaande uit 500 leden, grotendeels "pemuda's". Het geheel staat onder leiding van een zekere Idris en de bedoeling is om de jeugd bij te brengen, dat de strijd om Irian een strijd der jongeren en van het gehele Indonesische volk is.

Over de 5de colonne-activiteit van de Republiek in Nieuw-Guinea mocht ik nog onlangs tijdens Uw afwezigheid rapporteren aan de Heer Secretaris-Generaal bij nota van 22-4-1955.

Al deze berichten wijzen in een zelfde richting, namelijk een sterk verhoogde activiteit van de R.I. met betrekking tot de inlijving van "West-Irian" bij zijn gebied.

Het geheel verloopt volgens de strijdmethoden, waaromtrent bij Kabinetsnota van 16-11-1954 werd gerapporteerd, dat vier verschillende phasen zijn te onderscheiden, t.w.:

1. de propaganda, welke de actie naar binnen en buiten moet rechtvaardigen;
2. politieke infiltratie en kernvorming;
3. wapensmokkel en het zenden van gewapende infiltranten ter ondersteuning van de gevormde autochthone kernen en intimidatie van de bevolking;
4. openlijk militair en politiek optreden van de gewapende verzetskernen om tegenover het buitenland de "volkswil" tot uiting te brengen.

De militaire berichtgevers zijn echter van mening, dat voor inzetting van deze 4de phase voorlopig nog niet behoeft te worden gevreesd. In zoverre zijn dus de krantenberichten zowel in de Nieuwe Haagse Courant als in De Telegraaf te alarmerend gesteld.

Hoofd Bureau Antecedentenonderzoek Minvor,

W.J. van Haeften.

16-5-1955.